

Nr 596

Av herr **Börjesson** i Falköping **m. fl.**, om en statlig propagandakampanj för en bättre förebyggande hälsovård.

(Lika lydande med motion nr 570 i Första kammaren)

Uppskattningsvis 15 miljarder kronor kostar årligen ohälsa, sjukdom och en för tidig död det svenska folket i form av direkta och indirekta utgifter och produktionsförluster. En betydande del av dessa kostnader — och mänskliga lidanden — skulle kunna begränsas med förebyggande åtgärder av skilda slag. Samhället har också insett detta och vidtagit omfattande åtgärder i förebyggande syfte.

Vi vill erinra om exempelvis läkarundersökningar av barn och skolungdom, vaccinering mot olika sjukdomar, arbetarskyddslagstiftning, trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder samt satsning på idrott och friluftsliv. Det bör även erinras om den informationsverksamhet på hälso- och sjukvårdens område som bedrivs av socialstyrelsens hälsovårdsupplysningsdelegation (HVUD).

Självfallet är det angeläget att samhällets hälsofrämjande åtgärder vidareutvecklas. En aldrig så väl utbyggd samhällelig hälsovård kan dock inte ge fullgott resultat utan en aktiv medverkan från varje enskild människa. Det gäller att engagera den enskilde för tanken att förbättra sin egen hälsa och förebygga sjukdomar.

Fördelarna med ett friskare folk är uppenbara. Produktionen stiger och välståndet ökar. Vårdhuskrisen kan hävas, mer pengar kan anslås till bostäder, u-landshjälp, vägar och allt annat som upplevs som väsentligt. För att uppnå större folkhälsa gäller det att hos de enskilda medborgarna skapa kunskap om och opinion för vilka åtgärder han eller hon själv skall vidtaga. Enligt vår uppfattning är det motiverat med — jämsides med en ökad satsning på förebyggande verksamhet, t. ex. flera idrottsanläggningar — en omfattande statlig och kommunal hälsovårdskampanj. Kampanjen bör främst påtala värdet av att motionera mera, vådan av felaktig kost samt fördelarna av en vad man kan kalla sund livsföring. Olika stimulantias skadeverkningar bör ägnas speciell uppmärksamhet. Kampanjen bör vara ett led i bekämpandet av det alltmer tilltagande missbruket av alkohol och narkotika. Ifrågavarande kampanj är på intet sätt tänkt att ersätta den kontinuerliga information som bedrivs av skolan och andra samhällliga organ — främst HVUD. Den föreslagna kampanjen skulle snarare utgöra

ett komplement och under en begränsad tidsperiod rikta den stora allmänhetens uppmärksamhet på värdet av en bättre förebyggande hälsovård. Om kampanjen lägges upp på ett riktigt sätt med anlitan­de av alla moderna massmedia finns det all anledning att tro att många medborgare skulle stimuleras att motionera mera, förbättra sina kostvanor, begränsa användandet av stimulantia etc. i anledning av kampanjens propa­ganda.

Kampanjen bör sålunda vara brett upplagd och innehålla såväl ett upp­lysningsavs­nitt som en aktivitetsskapande del. Lämpligen kan erfaren­heterna från upplysningskampanjen kring högertrafiken utnyttjas. I hälso­vårdskampanjen kan följande moment ingå:

1. Material i form av filmer, bildband, upplysnings­skrif­ter, broschyrer och affischer fram­ställ­es av en central kommitté. Denna anordnar även i sam­arbete med Organisationssverige, rikskonferenser och kurser.
2. Genom speciella program i etermedia och annonser i pressen samt med anlitan­de av andra moderna reklammetoder föres kampanjens upp­lysning ut.
3. På lektionstid informeras eleverna vid alla utbildnings­anstalter och alla värnplik­tiga.
4. På läns- och lokalplanet engageras alla organisationer för att vid möten och sammankomster föra informationen vidare. Olika aktivitetsskapande arrangemang — t. ex. motionstävlingar — anordnas. Här finns erfarenheter från t. ex. proven för Simborgarmärket, Sport 60 eller Snöstjärnan att draga nytta av.
5. De centralt fram­ställda filmerna visas som förspel på alla biografer. Utöver massmedia, undervisningsväsendet och organisationerna är det av största vikt att näringslivet engageras i denna kampanj. Det sistnämnda bör inte vara svårt då det för näringslivet är rent företagsekon­omiskt riktigt att söka minska antalet sjukdagar genom hälsofrämjande åtgärder.

Med stöd av ovanstående hemställ­es,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en utredning om en riksomfattande statlig propa­gandakampanj för en bättre förebyggande hälsovård.

Stockholm den 28 januari 1969

Bengt Börjesson (cp)
i Falköping

Bertil Jonasson (cp)

Arne Magnusson (cp)
i Nennesholm